

Gombás tízparancsolat

Nem is tízparancsolat ez, inkább egy nagy sóhajlás utáni gondolati számvetés a vendéglátás állapotáról, Gombás András tolmácsolásában. Az ismert szakember évek óta elkötelezett érdekképviselő, aki tagadhatatlanul átélte ennek az ágazatnak az elmúlt hosszú évtizedeit – sikereivel, gondjaival, utkereséseivel.

Mikor volt igazán jó a magyar vendéglátás, az elmúlt 20 esztendő számába véve? – fogalmazza meg a nyitókérdését s nyomban válaszol is. Az 1990-93 között nagy optimizmussal és várakozásokkal indult neki a szakma az új kurzusnak. Optimizmus és feltűnő beruházási kedv jellemezte ezt. 2000-ben még mindig inkább a pozitív folyamatok jellemezték, de 2001 végétől folyamatos erodálódás kezdődött. Vajon mik vezettek ide? Gombás András a maga által megfogalmazott tíz pontot így összegezi:

1. Meggyőződéssel vallom, hogy a gazdasági folyamatok mellett a szakszervezet hiánya, elgyengülése hatalmas hiba volt. Ez hatással volt a ki nem harcolt bérekre. A 20 millió forint feletti devizahitelekkel pedig nem foglalkoznak a bankok, számukra nincs kitörési pont.
2. A prosperáló időszakban, de még utána is a szakmát védő kamarai háló nem működött, nem szolgálta a szakmai kontrollt. Ennek következtében rengeteg étterem épült, olyanok is megjelentek beruházóként, akik szakmán kívülről jöttek. Nincs valós érdekképviselő, a mindennapok harcában nehéz egyesíteni az erőket, nehéz beszervezni a különböző szervezetekhez újabb tagokat.
3. Visszatérve a beruházásokhoz: túlnyomórészt érdekekhez fűződtek, számos esetben magára hagyták a vállalkozásokat, még kormányzati körökben is. (Drezdában magyar éttermet nyitottunk, saját példamon mondhatom, hogy a

beruházáskor megfelelő biztatást kaptam, de a legnehezebb időkben elengedték a kezem.)

4. Nincs megfelelő felső szintű vezetői képviselő a vendéglátásnak, bármilyen főosztályok is jöttek létre a legutóbbi kurzusban is. A Szép Kártya, Erzsébet Utalvány mostani rendszerében a vendéglátásra elenyésző százalék jut. Vissza kellene vezetni azt a rendszert, amikor ez az ágazat ebből a forrásból nagyobb bevételekhez jutott..
5. Törvényhozásban már komolyan felvetődött az élelmiszerekre vonatkozó 5 %-os áfa bevezetése. A jelenlegi 27 %-os áfa ily módon áreres kiesést okoz a vendéglátásban. Ezért itt is a 6 %-os áfa jelentene segítséget.
6. A tanulóképzés ügye mind a mai napig nem megoldott. A gyakorlati órák száma minimálisra csökkent és tudomásul kell venni, hogy a vendéglátás olyan porond, ahol a megjelenés, a modor, és más fontos személyiségjegyek kiemelten vizsgálандó tényezők. Nincs tanuló felvételi, előzetes elbeszélgetés, bárki jöhet, hogy aztán a képesítés megszerzése után kudarcként átélje, hogy el kell hagynia a szinte még meg sem ismert szakmát.
7. Ha életbe akarjuk tartani a magyar vendéglátást, szükséges lenne olyan pénzügyi, adósság finanszírozási rendszert kidolgozni, amely türelmi időt, erőt ad a vállalkozóknak.
8. A magyar vendéglátás Etikai Kódexét minden szakmai szinten és fronton be kellene tartatni, ehhez megfelelő ellenőrzési rendszert kidolgozni. Mindenki alakítsa ki saját vendéglátós, üzleti karakterét és ne a másokra mutogasson, akár sikeres, akár pedig zuhanó repülésben van.
9. Vállalkozásbarát kurzus eltörli a vendéglátást érintő reprezentációs adót! Ennek következtében ugyanis biztos napi bevételekre lehetne számítani. Az üzletkötésekhez bizony sok esetben kell a fehér asztal környezete, az exkluzív kiszol-

gálás és környezet.

10. Meggyőződésem, hogy a panasz, a folyamatos negatív megítélés nem vezethet el a mindannyiunk által óhajtott pozitív folyamatokig. Felelős párbeszédet kellene folytatni a döntéshozókkal, ugyanis senki nem tagadja, hogy nem a legtisztábban „fehér” a vendéglátás ágazata, de az őszinte egyeztetés, nyílt beszéd a legjárhatóbb út. Nem döngetünk ajtókat, nem szeretnénk politizálni. A mindenkori véleményünket megértő és tiszteletben tartó ágazati vezetést és megítélését óhajtánánk. Az is tagadhatatlan, hogy szakmai és érdekképviselői szervezetről egyre több jelent meg. Legelőször azonban saját házuk táján kell rendet teremteni. Racionalizálni érdemes a nyitva tartás rendjét. Minden üzlet más és más karakterjegyeket mutat fel. Van, ahol a hétfvégék hozzák a heti forgalom 90 százalékát. Szünnapok is beiktathatók. Keresni kell újabb és újabb megoldásokat, mert most ilyen időket élünk..

Gombás András nemcsak szavakban, de tettekben is fontos lépést tett, amikor néhány esztendeje megalakította a Vendéglátók Régiós Szövetségét, amely a közel százat elérő tagságával, szinte lefedi az országot. Itt valóban érdekektől és indulatoktól mentes párbeszéd folyik, önzetlenül informálják, tájékoztatják egymást a vendéglátós vállalkozások képviselői. Nincs tagdíj, de egyre nagyobb az érdeklődés, mert fontos szerveződésnek ítélik ezt a köteleket. Ez a forma, kezdeményezés – úgy látszik - elvezethet az igazán járható úthoz...

KDP